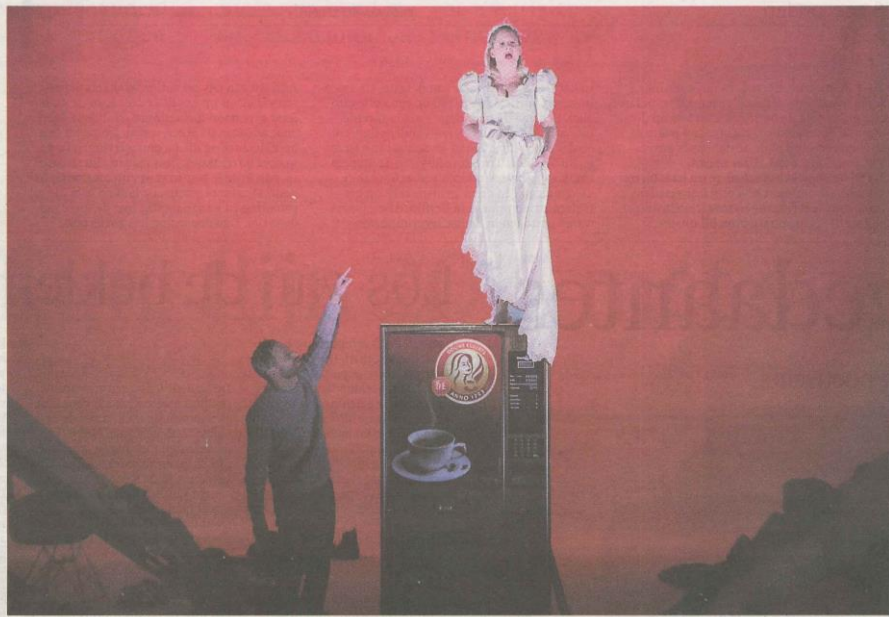

De Smaak van Haarlem

Theater/Toneelschuurproducties/ Smekelingen/ Euripides/ Regie: Olivier Diepenhorst/ Spel: Justus van Dillen, Kirsten Mulder, Martijn Nieuwerf, Matthijs Ijgosse, Jade Olieberg/ Gezien: Toneelschuur, 31 okt.; te zien aldaar 16 t/m 19 dec./ Meer Info: toneelschuurproducties.nl

Een van de vele spectaculaire scènes in De Smekelingen.

FOTO SANNE PEPEP

Indrukwekkende Smekelingen

Waarom zijn mensen niet twee keer jong en daarna twee keer oud? Dan zouden ze de stommiten die ze de eerste keer begaan, de tweede keer kunnen vermijden. Het is een van de vele smeekbedes die – helaas – niet verhoord worden in Euripides' Smekelingen. Olivier Diepenhorst heeft de klassieker uitgekozen voor zijn derde regie bij Toneelschuur Producties, na *Ashes to Ashes* (Pinter) en *Stille* van Lars Norén. Smekelingen is een van Euripides' minder vaak gespeelde tragedies, naast de klassiekers als *Medea* of *Electra*. Het is altijd wonderbaarlijk om een tekst te horen die bijna

2500 jaar geleden geschreven is en die nog zo knisperfris klinkt en zo huiveringwekkend dichtbij voelt. Dat is ook een eerste compliment aan de acteurs. Het is in feite geen drama in de letterlijke zin, met een aantal hoofdpersonen die een probleem uitvechten, tot er een oplossing komt, ten goede of ten kwade. Eerder zou je het een debatstuk kunnen noemen over oorlog en vrede, over politiek en maatschappij, over macht en machteloosheid. De smekelingen zijn de vrouwen, die Theseus, de leider van het democratische Athene, komen vragen of hij hen wil helpen om de lijken

van hun zonen te begraven. Zij zijn gesneuveld in het naburige Thebe en mogen niet worden opgehaald. Theseus probeert de Thebanen over te halen, eerst met woorden en als dat niet werkt, met geweld. Oorlog dus en nog meer doden. In de gestileerde encensering van Diepenhorst worden alle rollen gespeeld door maar vijf acteurs. In haar eentje is de jonge Jade Olieberg het koor van smekende vrouwen; de anderen hebben dubbelrollen, met uitzondering van Justus van Dillen die de rol van Theseus speelt. Het is even wennen aan de wat plechtstatige taal van Euripides (in de vertaling van Herman

Altena), maar de acteurs kwijten zich voorbeeldig van deze taak. Heel knap hoe zij erin slagen de taal levendig te houden, zonder halfslachtige aanpassingen. Kirsten Mulder maakt indruk als de koningin-moeder die Theseus voorhoudt dat de smekelingen gehoord moeten worden, al moet haar eigen zoon daarvoor gevaar lopen. Ook de andere acteurs overtuigen. Spannend wordt het ook, bijvoorbeeld in het verbale gevecht dat Theseus voert met een bode van de Thebanen. De laatste lijkt met lief en brutaliteit aan de winnende hand, maar dan komt Theseus terug en wint hij met gemak, op

alle fronten. In het scènebeeld van Marc Waring staat een koffieautomaat centraal, waar de beide uiteinden van een brede plank op rusten. De overgang van verbale strijd naar een gevecht van man tot man gaat gepaard met een heftige explosie op toneel. De scène waarin Theseus terugkeert met de resten van de omgekomen soldaten, is huiveringwekkend en roept actuele beelden op. Diepenhorst en zijn acteurs brengen het verhaal van Euripides op indrukwekkende wijze tot leven. **Margriet Prinssen**